

comentaris literaris

per Josep Palomero i José Miguel Segura

NAUFRAGISde **Carles Duarte i Montserrat**Imatges de **Guido Dettoni**Editorial: **Tres i Quatre**

València, 2019 | Pàgines 70

Poesia

Hi ha poetes que miren cap a fora, les seues reflexions són una projecció del jo cap a la realitat que observen. També n'hi ha que adopten un to èpic, d'una transcendència que es troba fora dels límits naturals i de tota experiència possible. D'altres parlen d'ells amb humilitat, sense plantejar un discurs innecessari, sinó que s'expressen amb la contenció que caracteritza l'obra dels grans poetes. És el cas de Carles Duarte qui, amb una obra intensa i concentrada, s'ha convertit en un dels poetes de referència de les nostres lletres.

Naufragis conta de dos parts. La primera, titulada així mateix, consta de díhuit poemes. La segona, denominada *Ressons*, en té quinze. El llibre, per tant, n'inclou trenta-tres. Les belles imatges de Guido Dettoni resulten suggerents i atractives. En general, el poeta absorbeix les sensacions que extrau del paisatge que, elevat a categoria de símbol, li obri la porta a una successió de reflexions intimistes, de les quals extrau una conclusió que té per objecte rematar la introspecció i, valent-se d'una sentència, provocar la perplexitat del lector. A poc que el llegiu, Carles Duarte es convertirà en el vostre poeta de capçalera. **JP**

UNIVERSIDAD PARA ASESINOSde **Petros Márkaris**Traducció: **Ersi Marina Samará Spiliotopulu**

Onzé lliurament de la sèrie de novel·les protagonitzades pel policia atenés Kostas Jaritos, personatge nascut de la imaginació, el talent i la ploma de Petros Markaris, un novel·lista de lectura imprescindible

per als afeccionats a la narrativa criminal europea que tan en voga es troba actualment. La història narrada es recolza en una situació irònica que es mantindrà des de la primera a l'última pàgina: Jaritos —que continua llegint el diccionari Dimitrakos i continua desplaçant-se pel laberint dels carrers atenesos en el seu vell Seat— és, al mateix temps, el detectiu que investiga la mort violenta d'una sèrie d'antics professors universitaris i personalitats polítiques aparentment inconexes i una espècie d'espia de si mateix. Per si tot això fora poc, es convertirà en avi primerenc, i per a afegir una última guinda al panorama vital i professional del personatge, es veurà convertit —gràcies a la inesperada jubilació de Guikas— en el Director de Seguretat en funcions, dominat per la sensació que li han carregat un autèntic mort a la seua esquena.

Narrada majoritàriament en primera persona i en temps present, la peripècia protagonitzada per Kostas Jaritos es caracteritza —com és habitual en aquest novel·lista hel·lè— pel predomini aclaparador dels diàlegs en estil directe a pesar

Editorial: **Tusquets**

Barcelona, 2019

Pàgines 324

que en repetides ocasions el protagonista fa un ús del silenci —pic tancat, muts i a la gàbia...— bastant nou en ell. Tres amigues —les Tres Gràcies— apareixen amb creixent assiduitat en la seua vida convertides en amigues de l'esposa del comissari després de les vacances estiuenques de les quals ha gaudit el matrimoni en l'Epir, al nord de la península grega, a la recerca de les seues pròpies arrels, cobrant una aparença falsa i una importància cada vegada major en el desenvolupament argumental de la novel·la. A punt, doncs, de convertir-se en una verdadera figura de renom de la policia atenesa, Jaritos sent que tremola sota els seus peus i que li queden poques —molt poques ja— energies i ideals i que li sobren massa enganys i desenganys per a continuar en la brega.

Estem davant un escriptor que val la pena ser llegit, solvent i entretingut, amb una obra dominada per un personatge entranyable que d'alguna manera representa críticament —Petros Márkaris recorre a Bertold Brecht sovint— de la Gràcia que li ha tocat viure, gaudir i patir al costat de tantes i tantes gents patides i innocents que van acabar pagant pels veritats culpables d'una crisi que, en realitat, tenia molt poc de crisi. Novel·la policíaca compromesa, amb missatge i amb pessimisme, que no acaba amb la mera resolució —restauració de l'ordre establert— de tal o tal altre cas, que ens deixa pensatius en acabar la seua lectura. **JMSR**

EL REY FESTIVOd'**Inmaculada Rodríguez Moya (ed.)**Editorial: **Universitat de València**

València, 2019

Pàgines 335

Història de l'espectacle

Abans de l'època contemporània, les celebracions i festivitats relacionades amb el poder exhibien tota classe de fastuositats. Si bé algunes poden resultar actualment estrambòtiques, n'hi ha

d'altres, com els focs artificials, que han perdurat. A imitació de l'antiguitat clàssica, en el Renaixement i el Barroc es van produir un seguit de celebracions tan solemnes com efímeres que són objecte d'estudi en aquest llibre col·lectiu. Entre altres, els professors de l'UJI Víctor Mínguez i Teresa Sorolla descriuen com va ser la naumàquia que es va organitzar el 1755 a València, entre dos ponts del Túria, per a celebrar el tres-cents aniversari de la canonització de Sant Vicent Ferrer. Va durar dos dies, van combatre dos esquadres de barques adaptades com si foren vaixells de guerra, com consta en un parell de llenços que decoren el parador nacional d'Oropesa, Toledo, en què s'han basat ambdós investigadors per a reconstruir aquell extraordinari episodi festiu.

Els escenaris canviants del palau reial d'Aranjuez, les transferències culturals en els espais d'oci de les corts ibèriques, i l'interès d'Isabel de Farnesio per la porcellana, són altres de les participacions que formen part d'aquest volum tan singular com interessant. **JP**

destaquem...

La cerca voluntària del desarrelament emocional

Tot quant està relacionat amb el concepte de l'errància, aquest vagar sense rumb que indueix a la reflexió, em suscita un gran interès. La figura del *flanèur*, aquesta mística del passejant que tot ho observa de manera pacient, convertint-se en un explorador inquiet «enmig del fugitiu i l'infinit», m'incita a emprendre per mi mateix aquest camí que, *a priori*, és solitari, però que gaudeix d'una faceta molt més d'acord amb la sociabilitat en anar trobant-se amb altres persones, uns altres caminants, compartint moments que són també petits plaers de la vida.

En arribar a les meues mans *Breve elogio de la errancia* (Gallo Nero), d'**Akira Mizubayashi**, vaig pensar que anava a trobar-me amb un d'aquests relats en els quals el caminador fos protagonista. Quina va ser la meua sorpresa en comprovar que no era així, que aquesta espècie d'assaig res tenia a veure amb el discórrer de les idees i pensaments que es propicien en emprendre aquesta marxa cap enllac. Mizubaya-

shi parla d'una altra errància, relacionada més aviat amb el sentit de no pertinença a un lloc o una manera de pensar nacional —patri— concret. En aquest sentit, el ser errant ha de veure amb estar desplaçat, fora de lloc, una espècie d'apàtrida en la seua pròpia terra, algú que vol «desprendre's de les circumstàncies de la seua existència immediata, de les seues adhesions preestablertes», com ell mateix indica.

Per a donar forma a aquesta idea seua de l'errància, de la necessitat d'esforçar-se per aconseguir una absència voluntària del seu «desarrelament volgut, de distanciament actiu respecte al seu mitjà», Mizubayashi se serveix d'una banda de petits comentaris sobre cineastes icònics, com puguin ser **Akira Kurosawa** o **Masaki Kobayashi**, i per un altre del relat nacional que el Japó va fer seua després de la rendició en la Segona Guerra Mundial. El professor aprofundeix en la història de la seua nació, en la seua tradició i costums, en la seua filosofia, per a embastar uns pensaments en

els quals critica el comportament passiu i conformista d'una societat que mai s'ha caracteritzat per l'individualisme, per la singularitat de cadascun dels seus habitants, sinó, més aviat, per una col·lectivitat que pot ser perillosa per a si mateixa en romandre inactiva davant els capritxos i injustícies del poder.

Mizubayashi és un ser desplaçat, viu en un estat de no pertinença malgrat haver nascut i viure al Japó. Estudiós de **Jean Jacques Rousseau**, professor de francès, per a ell resulta fonamental en aquest intent per alliberar-se de tot lligam l'idioma. La llengua, l'espai de la llengua, diu, «sembla oferir-nos sortides, escapatòries, encara que siguin ínfimes», perquè un no pot triar on néixer, ni a quina família pertànyer, però sí que pot, arribat el cas, triar la llengua amb la qual comunicar-se i expressar-se. «La llengua no és una propietat privada», adverteix, i és a partir d'aquí, d'aquesta elecció, que es converteix, encara que sigui provisionalment, en un nòmada, en algú capaç de superar els prejudicis infundats per una tradició i unes circumstàncies que, d'alguna manera, ens fan presoners. Una lectura suggestiva i que t'obre la ment. **≡**

Eric Gras

BREVE ELOGIO DE LA ERRANCIAd'**Akira Mizubayashi**Traducció: **Mercedes Fernández**Editorial: **Gallo Nero**

Madrid, 2019 | Pàgines 144